

FIZIOTERAPEVTIK MUOLAJALARNING MAQSADI



Prator Muxammadg'ulom

Xo'jaobod Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi Reabilitatsiya massaj va mehnat bilan davolash fani o'qituvchisi

Fizioterapiya - bu fizioterapevtlar tomonidan bemorlarning hayoti davomida tananing maksimal harakat erkinligini va funksionalligini rivojlantirish, saqlash va tiklash maqsadida ko'rsatiladigan xizmatlardir. Fizioterapiya xizmatlari qarilik oqibatida, shikastlanishlarda, og'riqlarda, turli xil kasalliklarda, buzilish, holat yoki atrof-muhit omillari natijasida tananing funksionalligi va harakatchanligi buzilgan hollarda, to'liq funksional harakat sog'liqning eng muhim omili ekanligini tushungan holda taqdim etiladi .

Fizioterapevtik usullarning afzalliklari va e'tiborga loyiq taraflari



1. Fizikaviy usul davolash vositasi sifatida barcha uchun qulay, hatto uy sharoitida ham qo'llanilishi mumkin.
2. Samaradorlik jihatidan boshqa davolash vositalardan yuqori tureti.
3. Dori-darmonlar va boshqa davolash vositalardan farqi, fizioterapevtik usullardan faqatgina davolash vositasi sifatida emas, balki turli kasalliklarning oldini olish, organizmni sog'lomlashtirish va chinqarish uchun ham foydalaniladi.
4. Organizmning barcha sistemalariga fizik omillar faol ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun fizioterapevtik apparatlardan bir necha xil bo'lsa ham, ularning ishlatilish uslubini yaxshi bilgan holda turli xil kasalliklarni samarali davolash mumkin.

1. "Fizioterapiya – bemorlarni davolash va kasalliklarning oldini olishda turli jismoniy usullarni qo'llash haqidagi fan" ;
2. "Zamonaviy fizioterapiya - bemorlarni davolash va aholi salomatligini yaxshilash uchun qo'llaniladigan tabiiy va sun'iy jismoniy omillarning organizmga ta'sirini o'rganadigan klinik tibbiyot sohasi" .

Maqsadi

Fizioterapiyaning maqsadi bemorning tanasiga ta'sir qilishning eksperimental jismoniy usullaridan foydalangan holda har qanday kasallikni davolashdir

Ayrim holatlarda dori vositalari bilan davolanish, albatta, oqlanadi, ammo bu istalmagan va kutilmagan yomon ta'sirlar ehtimolini oshiradi. Fizioterapiya odatda xavfsiz va kam yon ta'sirga ega, bu qisman bemorlar orasida uning yuqori mashhurligini tushuntiradi; uning kamchiligi shundaki, u ko'pincha kasalliklarni davolashda yordam bermaydi. Jarrohlik odatda davolash jarayonida oxirgi chora hisoblanadi. Fizioterapiya jarrohlik bilan solishtirganda shikastlanmagan, bu ham bemorlar uchun jozibador .

Tibbiyot tizimida

Qo'shma Shtatlardagi tibbiyot ta'lim tizimida fizioterapevtning ta'limi boshlang'ich tibbiy ta'lim hisoblanadi (Rossiya uchun fizioterapevt mutaxassisligi oliy tibbiy ma'lumotdir). AQSHdagi fizioterapevtlar malakali shifokorlar hisoblanmaydi va dori-darmonlarni buyurish huquqiga ega emas. Ular [amputatsiyalar](#), [insultlardan](#) keyin jismoniy reabilitatsiya bilan shug'ullanadilar, [mashqlar terapiyasi](#), [massaj](#), turli xil manipulyatsiya usullaridan foydalanadilar, reabilitatsiya simulyatorlari, ortezlardan foydalanadilar. Ular bemorlarga qanday qilib yaxshiroq harakat qilishni, o'zlariga xizmat qilishni, ishlashni o'rgatishadi .



Rossiyada yuqoridagi usullar jismoniy reabilitatsiya deyiladi. Bu bilan oliy ma'lumotli shifokorlar shug'ullanadi, bir vaqtning o'zida bir bemorni reabilitatsiya

qilish bilan bir vaqtning o'zida bir nechta turli ixtisoslik shifokorlari va kichik tibbiyot xodimlari shug'ullanadi: travmatolog - [ortoped](#), [pediatr](#), nevropatolog, [psixolog](#), jismoniy mashqlar terapiyasi instruktor-metodisti, massaj terapevti., fizioterapevt va fizioterapiya hamshirasi .

Olimlar fizioterapiyani og'riqni nazorat qilish tizimining mexanizmidan foydalangan holda og'riqni kamaytirishga qaratilgan protseduralar to'plami sifatida ta'riflaydi. Bunday holda, o'ziga xos usul muhim emas, masalan, akupunktur, tosh qo'llash, massaj qilish va oddiygina og'riqli joyni ishqalash bir xil ta'sirga ega - bu teginishlar neyronlarini bezovta qiladi, ular GABA va enkefalinlarni ishlab chiqarishni ingibitor neyronlarni rag'batlantiradi va shu signallarni orqa miya neyronlariga va keyinchalik gipotalamusga (miyada) yetkazadi. Bu mexanizm faqat zaif og'riq signallari uchun ishlaydi

Yo'nalishlar

Rossiya va [MDH](#) mamlakatlarida zamonaviy tibbiyotda fizioterapiya ikki yo'nalishda namoyon bo'ladi:

1) **terapevtik jismoniy madaniyat** ([mashq terapiyasi](#)) - ta'sir qilish usullari: jismoniy mashqlar, [massaj](#) .Masalan, tizzaning artrozi bilan og'riqan bemorlarda o'rtacha jismoniy mashqlarning ijobiy ta'siri kuzatiladi

2) **inson tanasiga jismoniy ta'sir qilishning eksperimental usullari**, ular juda ko'p, ularning tasnifida aniqlik va birgalikdagi ma'nosi yo'q :

- past kuchlanish oqimlari: galvanizatsiya, to'rt kamerali va ikki kamerali galvanik vannalar, [elektroforez](#), diadinamik terapiya, amplipuls terapiyasi, fluktuorizatsiya, elektro uyqu terapiyasi, elektromiyostimulyatsiya, transkraniyal va transvertebral mikropolyarizatsiya ;

- yuqori kuchlanish oqimlari : [dersonvalizatsiya](#), ultratonoterapiya, franklinizatsiya;

- elektromagnit maydon: [yuqori chastotali terapiya \(induktotermiya\)](#), o'ta yuqori chastotali terapiya, o'ta yuqori chastotali terapiya, o'ta yuqori chastotali terapiya, magnetoterapiya, transkraniyal magnit stimulyatsiya, magnetoforez;

- yorug'lik: [quyoshda toblanish](#), infraqizil, ko'rinadigan, ultrabinafsha yoki polarizatsiyalangan nurlar bilan fototerapiya, lazer terapiyasi, rang terapiyasi, ko'zning rang fotodinamik terapiya; Yanal epikondilgiya uchun zarba to'lqini terapiyasidan foydalanish (tennis tirsagi)

- tovush: ultratovush terapiyasi, fonoforez, vibroterapiya, zarba to'lqinlari terapiyasi, gravitatsiyaviy terapiya, tortish terapiyasi ;

- havo, aerezollar: [havo vannalari](#), aeroionoterapiya, aerezol terapiyasi, speleoterapiya, haloterapiya, [kislородli terapiya](#), gipoksik terapiya, aromaterapiya ;

- [chuchuk suv](#) : gidroterapiya, [kompreslar](#) (parlar), ho'l ishqalanishlar, nam o'rashlar, yuvishlar, [dushlar](#), suv osti dush-massajlari, jakuzi, gidrogalvanik, suv osti, dorivor va o'simlik vannalari, basseynlar;
- [mineral suv](#) : umumiy va mahalliy vannalar, terining alohida joylarini suvga to'yintirish [balneoterapiya](#) ichish;
- issiqlik: parafin terapiyasi, [ozokeritoterapiya](#), peloterapiya, torf terapiyasi, naftalanoterapiya, psammoterapiya, loy terapiyasi, vannalar ;
- sovuq: mahalliy yoki umumiy kriyoterapi ;
- bosim: umumiy
gipobaroterapiya, [giperbaroterapiya](#) va [giperbaroksigenoterapiya](#), mahalliy
vakuum terapiyasi (bankalar), o'zgaruvchan vakuum-giperbaroterapiya;
- [ionlashtiruvchi nurlanish](#) (radioaktiv moddalar): radonli vannalar, radonli suv ichish ;
- iqlim: [aeroterapiya](#), gelioterapiya, landshaft terapiyasi, talassoterapiya, ekoterapiya;
- o'tlar: o'simlik vannalari, dorivor o'simliklarning infuziyalari yoki damlamalari ;
- loy: loy bilan davolash ;
- zuluklar: [hirudoterapiya](#), shu jumladan zonalar bo'yicha, hirudoreflaksoterapiya, hirudenerji terapiyasi;
- asalarilar: teri zonalar va biologik faol nuqtalarda ari chaqishi ([apiterapiya](#)), asalarichilik mahsulotlarini elektro- va ultrafonoforez, asal terapiyasi, [propolis terapiyasi](#) ;
- kitoblar, musiqa: kitob terapiyasi, [musiqa terapiyasi](#) ;
- biologik energiya yin va yang : [akupunktur](#) (akupunktur, an'anaviy xitoy tabobati), elektropunktura, lazer ponksiyonu, magnetopunktura, gidropunktura, akupressura (akupressura);
- vaznsizlik : vaznsiz terapiya.

Fizioterapiya bo'limlarining har biri u yoki bu jismoniy omildan foydalanishga asoslangan bir qator usullarni o'z ichiga oladi.

[Elektroforez](#) va fonoforez fizioterapiya va [farmakoterapiya](#) o'rtasida oraliq o'rinni egallaydi, chunki bu fizioterapevtik muolajalar paytida jismoniy ta'sir (elektroforez paytida elektr toki va fonoforez paytida ultratovush) dorilarni teri va shilliq pardalar orqali tananing ichki to'qimalariga yetkazib berish uchun ishlatiladi .

Fizioterapiya usullarining samaradorligi

Rossiya Federatsiyasi va MDH mamlakatlarida ko'plab fizioterapiya usullari rasman tan olingan, ammo, Yevropa va AQShda ular eksperimental usullar yoki [muqobil tibbiyot](#) usullari hisoblanadi va bu usullarni samarasiz deb hisoblashadi.

Elektroforez va fonoforez paytida maqsadli hududga dori vositalarini yetkazib berish samaradorligi ilmiy g'oyalarga ziddir: moddaning teridan va to'qimalarning bir necha qatlamlaridan qanday o'tishi, ammo qon tomirlariga tushmasligi va u orqali qon oqimi bilan yuvilmasligi mumkin .

Lazer terapiyasida kam energiyadantopilgan yagona ta'sir to'qimalarning ozgina isishidir, buning natijasida og'riqning qisqa muddatli qisqarishi kuzatiladi .

Dalillarga asoslangan tibbiyotda mashqlar terapiyasi va massajdan tashqari, yuqoridagi barcha usullar, ilmiy tasdiqga ega emas yoki samarasizligi isbotlangan .

Ultratovush va zarba to'liqini terapiyasining samaradorligi isbotlanmagan , masalan, mualliflari karpal tunnel sindromini davolashda ta'sir ko'rsatgan tadqiqotlarda uslubiy xatolarga yo'l qo'ygan .

Fizioterapiyaga yaqin texnologiyalar yordamida davolashning samarali usullari

Kardiologlar qon tromblarining lizisini tezlashtirish uchun ultratovushdan foydalanadilar .

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. F.Sh. Bahadirova Reabilitatsiya, massaj va mehnat bilan davolash: Kasb-hunar kollejlari uchun O'quv qo'llanma F.Sh. Bahadirova O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, O'rta maxsus kasb-hunar ta'limi markazi. –T.: Iqtisod-Moliya»,2016. –88 b.
2. Nurillayeva N M, Rustamov M.T, Gadayev A.T,Usmonxodjayeva A.A, Reabilitalogiya O'quv uslubiy qo'llanma.Toshkent tibbiyot akademiyasi.
3. Usmonxo'jayeva A.A,Visogorseva O.N Fizioterapiya O'quv uslubiy qo'llanma Toshkent Tibbiyot Akademiyasi.
4. Ziyayeva M Terapiya [Ichki kasalliklar]Darslik Ilm Ziyoye. SH.A.Agzamova E.A.Shomansurova "Reabilitalogiya"

INTERNET SAYTLARI.

5. www.google.uz,www:uzssgzt.uz,www.med.uz,www:markaz.uz,
6. lex.uz,www. ziyonet.uz